

Karolinska
Institutet

Hva skjer i Sverige? Lovgivning, praksis og dilemmaer

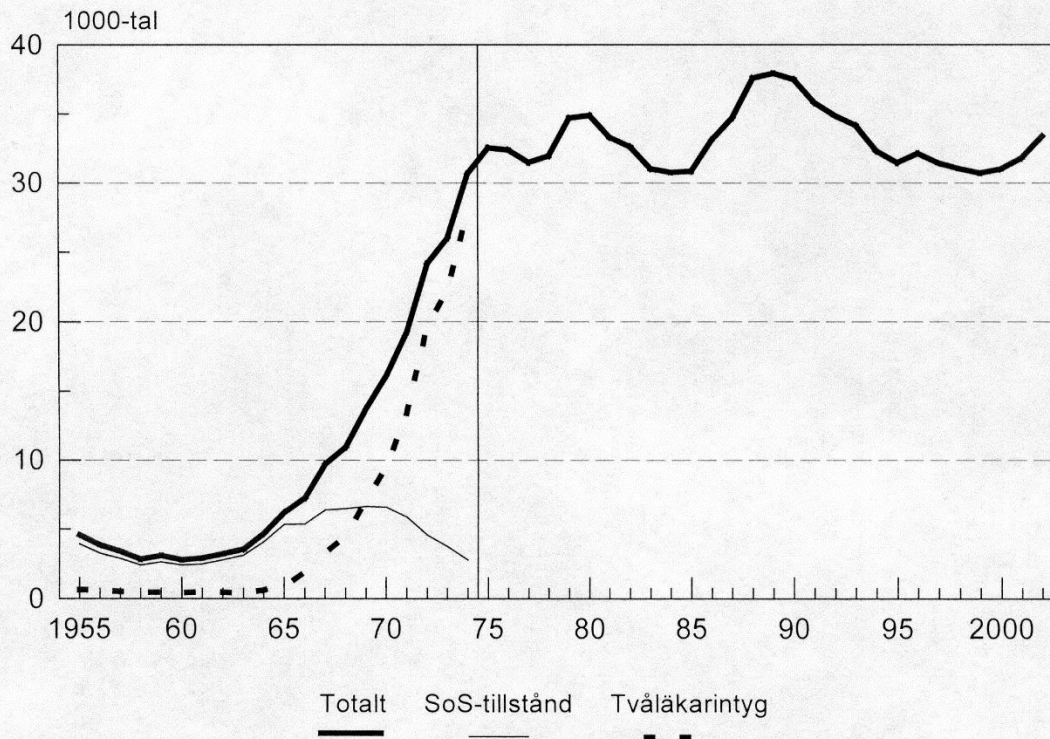
Helena Kopp Kallner,
Docent Karolinska Institutet
Överläkare, Kvinnokliniken
Danderyds Sjukhus

Legal abort i Sverige

- 1200-t Västgötalagen – dödsstraff för fosterfördrivning
- 1734 Dödsstraff för fosterfördrivning
- 1734 Spöstraff för den som medverkar
- 1860 6 års straffarbete för fosterfördrivning
- 1921 6 mån-2 års fängelse för abort
- 1938 Första abortlagen-abort kriminellt, undantag; (sos,2läk)
 - Medicinsk indikation
 - Humanitär indikation
 - Eugenisk indikation
 - Socialmedicinsk (1946)
 - Fosterskadeindikation (1963)
- 1975 Vår nuvarande abortlag

Utveckling antal aborter vid införande nya lagen

Diagram 1
Antal verkställda aborter 1955-2002
Number of induced abortions 1955-2002

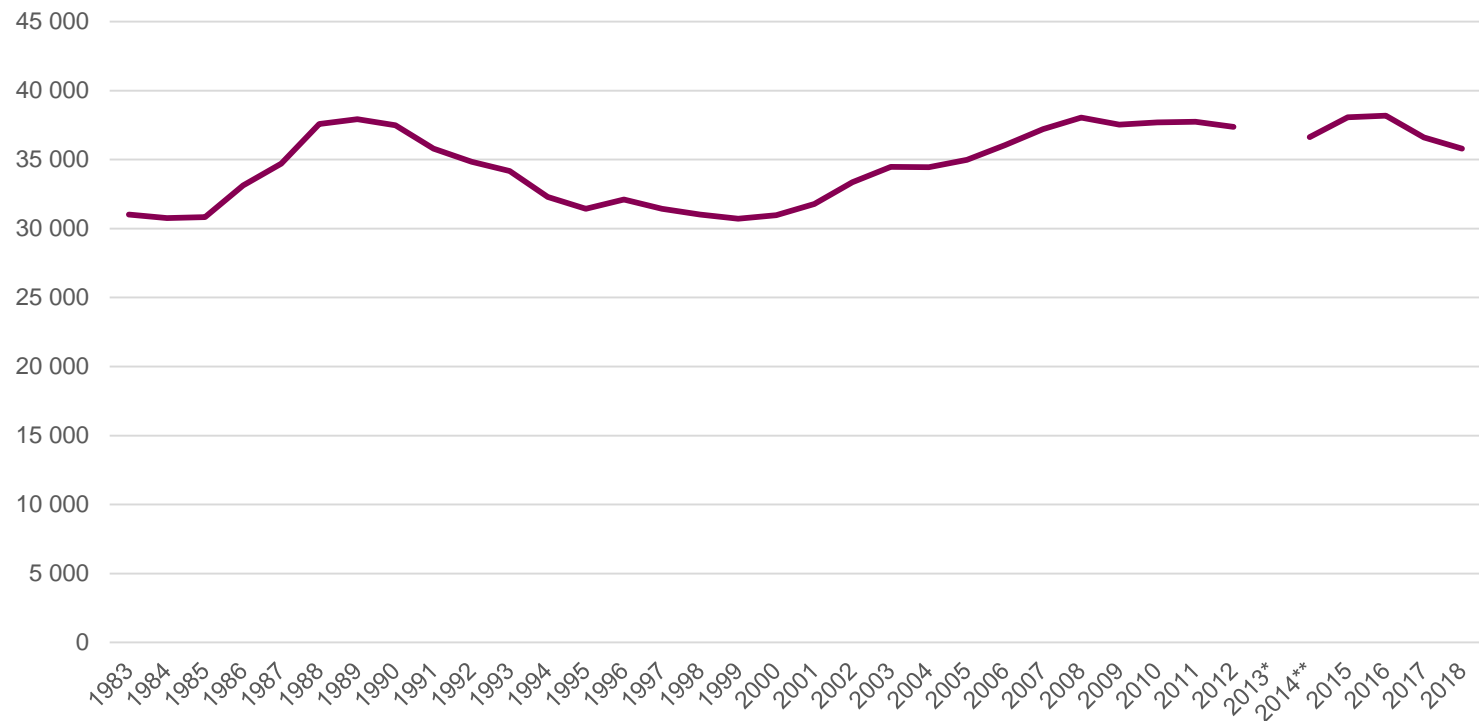
Vid vilken vecka gjordes aborter tidigare

År	Graviditetsvecka			
	-12	13 -16	17-20	21- 24
1964	10%	27,9%	54,9%	7.4%

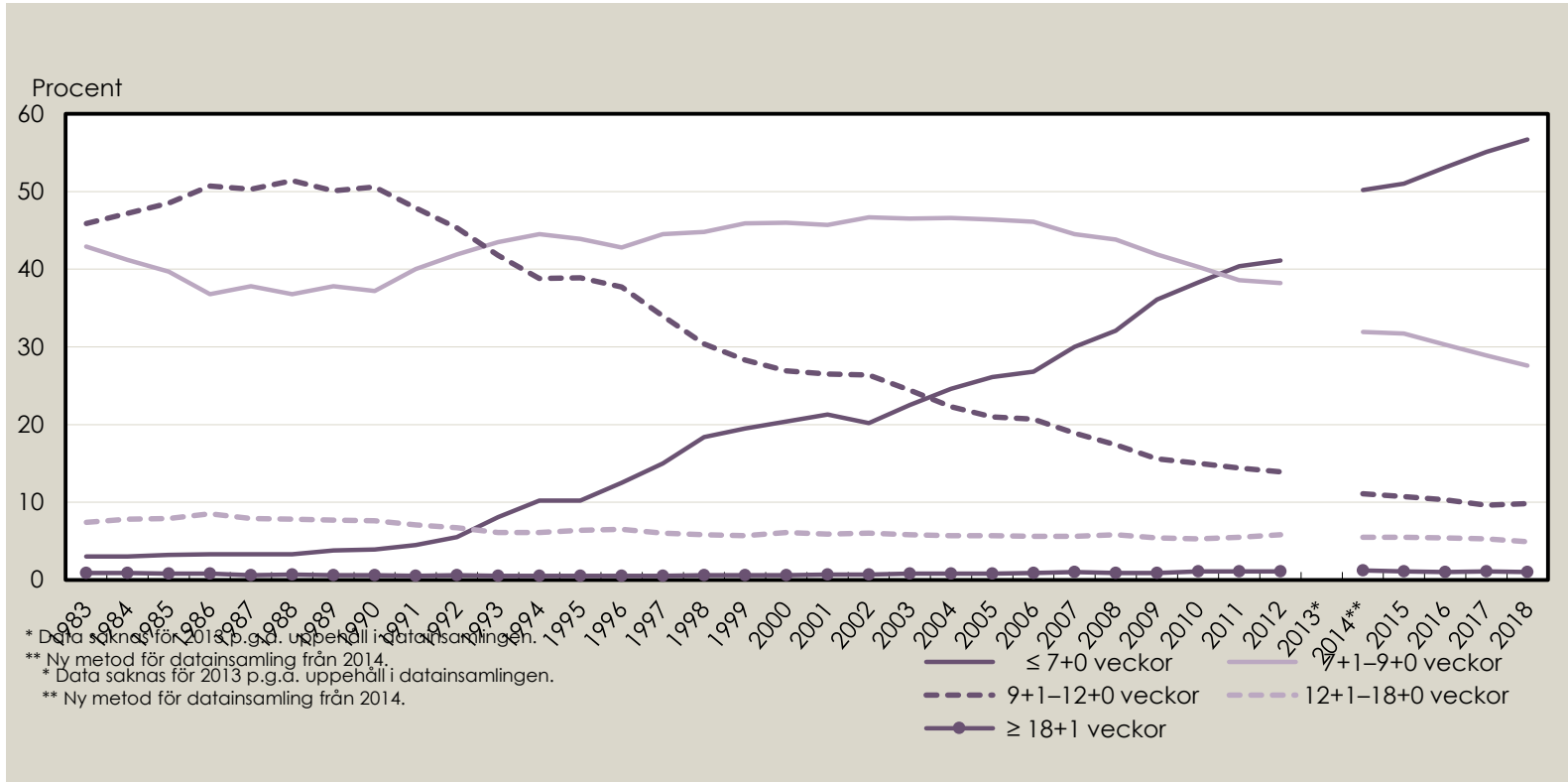
Medel 17.0 veckor

Källa: Rätten till abort SOU 1971:58 och EPC Socialstyrelsen

Number of abortions

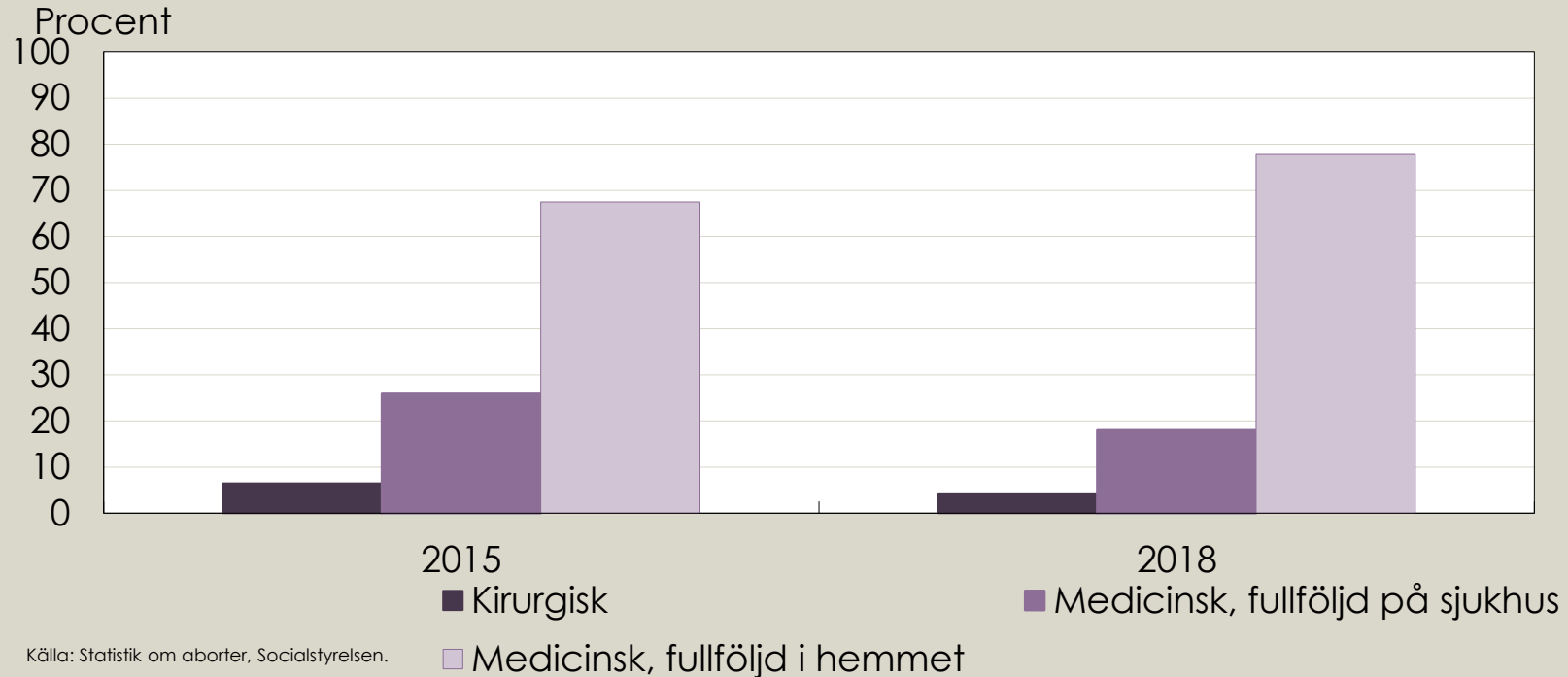

När görs aborter idag?

Hur görs de tidiga aborterna?

Figur 5. Aborter före vecka 9 efter metod, 2015 och 2018

Abortlagstiftningen 1975

- Begränsat inflytande på antalet aborter
- Stor betydelse för under vilka förhållanden aborten utförs
- Leder till stort inflytande på kvinnors hälsa
- En liberal abortlag är en förutsättning för utveckling av säkra abortmetoder

Svenska abortlagen

- Sedan 1975 abort på begäran till v 18 +0 (mifegyne)
- Kvinnans val- inga skäl behöver anges eller journalföras före v 18
- “Skall utföras” av gynekolog på godkänd klinik
- Även icke svensk medborgare kan få en abortbehandling utförd i Sverige
- Kuratorskontakt är en rättighet (ej skyldighet)
- Måste utföras “utan fördröjning” vid varje kvinnoklinik
- Obligatoriskt i ST utbildningen, enligt SFOGs riktlinjer
- Så kallad samvetsfrihet (vårdvägran) tillåts inte

Svenska abortlagen

- From v.18+1 endast med tillstånd från SoS rättsliga råd pga “synnerliga skäl”, möte varje fredag och brådskande beslut kan tas med kort varsel
- Kvinnan söker själv och anför skäl
- Kuratorsutlåtande samt
- medicinskt utlåtande
- Övre gräns :
 - Ej fix gräns (viabilitet!)
 - I rådande praxis 21+6 veckor för friska foster
 - Kan vara högre för skadade foster

Socialstyrelsens rättsliga råd för abort och steriliseringsärenden

- Lagutrymmet:
 - ärenden om tillstånd till abort och tillstånd till avbrytande av havandeskap enligt abortlagen (1974:595),
- Ordföranden i Rättsliga rådet ska ha erfarenhet som lagfaren domare. Läkare med specialistkompetens i obstetrik och gynekologi respektive beteendevetare och lekmän.
- Rättsliga rådet kan fatta beslut när hälften av ledamöterna inklusive ordföranden är närvarande vid möte eller telefonkonferens. Vid röstning gäller majoritetens mening. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.
- Beslut kan fattas av ordförande i Rättsliga rådet efter föredragning av läkare i ärende beträffande tillstånd till abort, som inte kan anstå till Rättsliga rådets sammanträde eller telefonkonferens.

Aborter efter v 18

Indikation i ansökan	Beviljade tillstånd		Avslag
	antal	%	antal
Fosterskada/kromosomavvikelse	389	71,4	1
Sociala problem	149	27,3	19**
Kroppslig sjukdom	5	0,9	0
Psykisk sjukdom	2	0,4	0
Totalt	545	100	20

Källa: Ärendestatistik, Socialstyrelsens råd för vissa rättsliga sociala och medicinska frågor (Rättsliga rådet).

* Ansökningar om avbrytande av graviditet efter 22:a veckan ingår inte i redovisningen.

** Avser även ärenden inkomna 2017.

FOTO: TT NYHETSBYRÅN

Barnmorskan Ellinor Grimmark med juridiska ombudet Ruth Nordström i bakgrunden.

LEDARE

Hon fick precis som hon ville. Barnmorskan [Ellinor Grimmark](#) förlorade i Arbetsdomstolen. Nu tänker hon driva sin abortvägran ända till [Europadomstolen](#) och hon har kraftig uppbackning.

En av världens mäktigaste konservativt kristna organisationer - Alliance Defending Freedom - betalar hennes omkostnader. ADF är emot både aborter och samkönade äktenskap.

Ruth Nordström
arbetar på
Människorättsjuristerna
(Scandinavian Human
Rights Lawyers)
Flyktingar, trafficking
mm

Men- djupt kristen
organisation

Samvetsfrihet eller vårdvägran

Arbetsdomstolens dom

Ellinor Grimmark menar att hon har blivit både diskriminerad och kränkt och hänvisar bland annat till samvetsfrihet och religionsfrihet. Även tingsrätten menade att det krävs av en barnmorska att kunna utföra aborter. Hovrätten meddelade att de inte tänkte bevilja prövningstillstånd. Ärendet gick efter det vidare till Arbetsdomstolen som nu har prövat hennes fall.

På onsdagsförmiddagen kom domen från Arbetsdomstolen – som fastställer tingsrättsdomen.

"Barnmorskan blev inte diskriminerad", står det i ett pressmeddelande från Arbetsdomstolen.

Domstolen har kommit fram till att det inte varit fråga om direkt diskriminering då regionens beslut att inte erbjuda Ellinor Grimmark arbete inte grundades på hennes religiösa övertygelse, utan på att hon inte kunde tänka sig utföra arbetsuppgifter som ingick i anställningarna.

"Regionen haft rätt att ställa upp ett krav att alla barnmorskor ska vara beredda att arbeta med alla arbetsuppgifter inom kvinnoklinikerna inklusive arbete med aborter", skriver Arbetsdomstolen i ett pressmeddelande".

Stormen drar in ...

Läkare försöker rädda barn som aboterats

En läkare på Mälarsjukhuset försöker rädda livet på aborterade foster. Det stod klart i måndagens nyhetssändningar på SVT. – Jag vet många andra som gör det också, sa läkaren och berättade om hur hon försökt rädda ett foster som kved och rörde på sig. Helt fel, menade etikprofessorn Torbjörn Tännsjö och tyckte att läkaren borde ha låtit barnet ligga och dö.

Rättsliga rådets ordförande fick avgå

SVENSKA ABORTRÄTTEN

Bevaka ☆

”Läkare som inte aborterar i tid bryter mot lagen”

- De läkare som låter ett levande foster komma ut i vecka 22 bryter mot abortlagen, säger Göran Ewerlöf som är ordförande i Socialstyrelsens rättsliga råd till SVT Nyheter.

Reaktionerna

Nu ska riktlinjerna vid sena aborter bli tydligare

Abortvård och intensivvård av extremt tidigt födda barn är två helt olika spår inom vården menar Barnmorskeförbundet och Svensk förening för obstetrik och gynekologi som nu fått uppdraget att ta fram ett nytt konsensusdokument om vård vid sena aborter.

När barnläkaren Katarina Strand Brodd för en tid sedan berättade i SVT att hon försökt återuppliva ett foster som visat livstecken efter en sen abort väckte det starka reaktioner. Många inom abortprofessionen var starkt

- Samarbetar väl i frågan
- Även neonatologerna är involverade men det är kontroversiellt...
- Vi lyckades få till stånd ett uttalande och 2 dokument.
- Vi tolkar begreppet livsduglighet som möjlighet till överlevnad vid födelse i aktuell gestationsålder utan att åtgärder under graviditeten vidtas för att förbättra möjlighet till överlevnad, och utan att omedelbara resuscitationsåtgärder vidtas efter fostrets framfödande. Kvinnan som fått tillstånd till abort har genom sin ansökan om abort redan tagit ställning till att sådana åtgärder inte ska vidtas.

Framtiden

METRO.CO.UK | AV RICHARD HARTLEY-PARKINSON

Lamb born in plastic 'womb' could help save premature babies' lives

När man tror att allt är över...

DAGENS
Medicin

Specialistområden

Opinion

Seminarier

Uth

Smer: Överväg fast gräns för sen abort

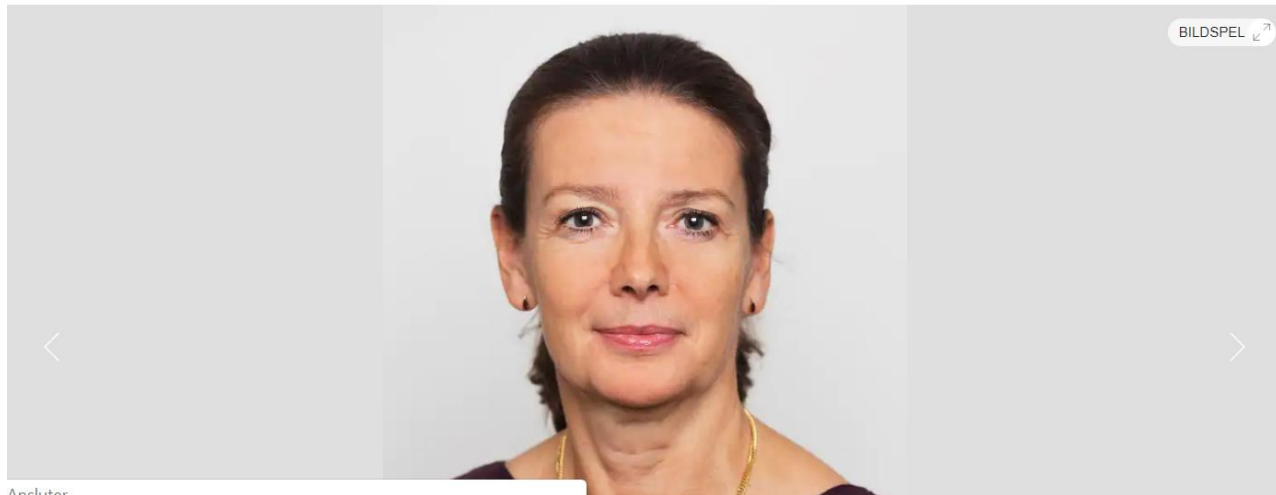
I en ny rapport kommer Statens medicinsk-etiska råd med en rad förslag för hanteringen av sena aborter.

Det tar aldrig slut!

DAGENS NYHETER. [Nyheter](#) [Ekonomi](#) [Kultur](#) [Sthlm](#) [Gbg](#) [Sport](#) [Ledare](#) [DN Debatt](#) [DN Åsikt](#)

JO vill att regeringen ser över abortlagen

UPPDATERAD 2019-09-17 PUBLICERAD 2019-09-17

Ansluter

Varför då?

JO: Oklar tolkning av abortlagen i Sverige

av TT

TIS 17 SEP 2019

NYHETER

Abortlagen tolkas inte på samma sätt av landets vårdpersonal och ansvarande myndigheter, enligt Justitieombudsmannen (JO) som har granskat frågan efter klagomål och en mediedebatt.

Oenigheten i tolkningen handlar bland annat om tidsgränser, vad begreppet livsduglighet egentligen innebär och hur ett foster som visar livstecken ska tas om hand efter en abort.

Är detta slutet?

SVENSKA ABORTRÄTTEN

Bevaka ☆

Lena Hallengren: Lagen om sena aborter ändras inte

- Den svenska abortlagen kommer inte att göras om. Det säger socialminister Lena Hallengren (S) till Ekot.
 - Det är inte aktuellt att vare sig förändra eller inskränka svensk abortlagstiftning, säger hon till radion och fortsätter:
 - Vi tycker att vi har en abortlagstiftning som är väl fungerande.

Kanske...

Där framgår också att partiet inte ska driva frågan om samvetsfrihet, det vill säga att barnmorskor ska kunna säga nej till att utföra aborter. I stället ska man "avvakta pågående rättsprocess i Europadomstolen

När Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson talade på SD-kvinnors höstkonvent berättade han att partiet är på väg att överge sitt krav på sänkt abortgräns. Foto: Magnus Andersson/TT

Sverigedemokraterna svänger i abortfrågan